

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

La indiferència davant les coses alienes

PERFIL

MARIA GUASCH (BEGUES, 1983) VA DEBUTAR AMB LA NOVEL·LA BREU 'LA NEU FOSA' (EL TOLL, 2013). UN ANY I MIG DESPRÉS 'OLOR DE CLOR SOTA LA ROBA' (LA MAGRANA) VA CONFIRMAR EL SEU TALENT. 'ELS FILLS DE LLACUNA PARK' ÉS UN NOU PAS ENDAVANT.

SIMONA ŠKRABEC

"Bei leichtem Fieber..." Així comença el paràgraf de la novel·la *Malina* en què Ingeborg Bachmann (Klagenfurt, 1926 - Roma, 1973) confessa la seva passió per la lectura. L'autora parla dels llibres que ha llegit en la seva vida, els anomena, recorda quants n'ha llegit al llit "quan tenia una mica de febre" i com se sentia diferent de tots els altres perquè ella, els llibres, els entenia.

He llegit *Els fills de Llacuna Park* amb febrícula a causa d'una grip inoportuna i al començament pensava que l'associació no era més que un pensament superficial, provocat pel meu abatiment. Però aviat m'he adonat que Maria

Guasch ha assolit un repte del tot meravellós. Igual com Bachmann, Guasch sap narrar, des d'una proximitat mil·limètrica, com submergir-se en una quotidianitat que sembla un enfilall d'anècdotes, però que és un trencaclosques construït amb una paciència infinita, amb una sensibilitat fora del comú, amb la necessitat de dir allò que la realitat, amb la seva acumulació de detalls, no ens deixa veure mai.

A *Malina* Ingeborg Bachmann va explicar la seva relació amb Paul Celan, però no sembla pas que la faci, aquesta explicació. Tota la complexitat d'aquests dos poetes, que es miraven enamorats i enfrontats des de dues ribes distants –ell jueu i ella rossa i tan germànica–, el lector l'ha de reconstruir tot sol. L'autora narra simplement des del seu jo més íntim el que veu, el que sent. Bachmann commou per una proximitat impúdica, sense reserves. I la capacitat d'aquesta sinceritat és extremadament rara.

Voluntat de comprendre

Maria Guasch té una habilitat semblant, de saber obrir-se des de la consciència del seu propi jo cap als altres. En aquest llibre sobre l'adolescència que s'escola entre els dits hi ha un ull que mira atentament tot el que passa. I en aquest sentit el llibre de Bachmann *Als trenta anys* encara accentuaria més la proximitat de les dues mirades. L'autora observa la realitat banal i coneguda i processa els fets, analitza tota vivència, no descansa mai, no menteix mai, sinó que furga decididament pels racons més ocults. No l'espanta la misèria, sobretot la misèria moral, ni el dolor, ni les esperances. En-

ELS FILLS DE LLACUNA PARK
MARIA GUASCH
L'ALTRA EDITORIAL
184 PÀG. / 18 €

AMB UNA VEU TÈNUE, GENS INVASIVA, MARIA GUASCH DESTAPA EL 'FEIXISME QUOTIDIÀ' AMB TOTA LA SEVA CRUESA

cara menys s'atura, aquesta jove autora, davant de les diferències. El seu relat està construït des de la voluntat de comprendre tot allò que no ens és familiar, que de vegades causa terror i fa sentir un fred dins del propi llit.

Maria Guasch teixeix amb molts fils una anàlisi de la societat que amaga tot allò que incomoda o compromet. Amb una veu tènue, gens invasiva, destapa "el feixisme quotidià" amb tota la seva cruesa. Així és com va descriure Elfriede Jelinek, premi Nobel de literatura l'any 2004, la principal preocupació de Bachmann en un conegut assaig titulat *Continuar la guerra amb altres mitjans*. La novel·la *Malina* acaba amb una frase seca –"Era un assassinat"– i aquesta constatació converteix tot el llibre en la denúncia de com la indiferència pot fer morir algú sense vessar ni una gota de sang.

"Recordo una novel·la de Simeon en què el protagonista, que és a la presó, contempla cada dia la finestra de l'edifici del davant, on una dona endreça l'habitació", escriu Guasch. El desig d'una llar, d'un "llit fet a consciència", de pau, de pertinença a Llacuna Park està contrastat en tot moment amb les greus inseguretats. Aquí la família no és cap recer, només les persones bones, les que ho decideixen així, les que s'ocupen realment dels altres. L'autora barcelonina ha escrit una història sobre la fragilitat i aquells moments mínims en què ens podem sentir protegits, o fins i tot compresos. Tanmateix, és més difícil comprendre la vida que els llibres. I en aquesta vida descrita per Maria Guasch, la febrícula realment fa tremolar. ♦♦

MARC ROVIRA

Nikos Khuliaràs, un mestre de la vida

JOAQUIM ARMENGOL

La veritat és que Nikos Khuliaràs –nascut a Ioànnina, Grècia, el 1940 i mort el 2015– no és un pintor que escriu o un es-

criptor que pinta, sinó més aviat una mena d'artista total, si és que això és possible. En tot cas, en altres èpoques potser el descriuríem com un home del Renaixement; però ben mirat tampoc li escau del tot. Deixem-ho en un artista complet o global o polièdric que destaca com a il·lustrador, poeta, escultor, músic, pintor i, esclar, especialment bé en la seva faceta d'escriptor. Alguns dels relats de *L'altra meitat*, llibret publicat per Males Herbes amb traducció de Mercè Guitart, són una

autèntica meravella. Encara més, els contes són il·lustrats pel mateix i singular narrador.

Només amb un conte tan bo i ben escrit com *L'altra meitat*, que dona títol al llibre, n'hi hauria prou per descobrir que Khuliaràs és un escriptor de primera. Però n'hi ha més, uns quants, de tan bons, d'excel·lents. És un autèntic misteri com es pot escriure tan bé i d'una forma tan senzilla. Quin estil més extraordinari i adorable, quina manera d'embolcallar el lector en un món tan íntim i proper i ple d'humanitat. Ens presenta un univers farcit d'antiherois quotidians, éssers de vegades insondables i perduts en ells

mateixos, sacsejats per un món absurd que els precipita i no els té en compte, per un atzar implacable que els pertorba i arracona. Podríem posar com a exemple la protagonista de *L'home fatal*, Aspasia Vertodulu, l'aneguet lleig de la casa, la tieta i el seu misteri trist, un misteri que senzillament us trenca el cor; o la indescriptible i terrible acció del protagonista d'*El bany de Pavlos Kondosakos*; així com la tragèdia de Làzaros Deftereos a *El gat*, amb la impossibilitat d'alliberar-se de la seva mare; o el temps malaguanyat del caporal Nikiforos Ganasulis, atrapat pel destí a *El permís*, etcètera. No em

L'ALTRA MEITAT
NIKOS KHULIARÀS
MALES HERBES
TRADUCCIÓ DE MERCÈ GUITART
166 PÀG. / 15 €

digueu que els noms d'aquests personatges no són significatius i sensacionals: n'hi ha d'altres d'entranyables i particulars com Andigoni Peta, Geràsimos Gremos, Stavros Galazulas, Panagiotis Patelis, etc.

No és només l'estil i la forma dels relats el que ens fascina, sinó també el seu hel·lenisme xopat de natura humana, una barreja lírica que combina tradició i avantguarda, ben enllaçat amb un món tan reconeixible com surrealista. Tenim la sensació que Kafka i Woody Allen van agafats de la mà i somriuen. Sempre, però, amb un rerefons de foscor, una foscor il·luminada per un humor tràgic, pessimista i meravellós. Khuliaràs és, sens dubte, un autèntic mestre de la vida; o sigui, un humorista de primera. ♦♦